

derfor sige, at i og for sig saa jeg helst hele denne Sag gennemført paa den Maade, at den blev taget op som en Samfundsopgave, saa at den indvundne Energi og det eventuelt derved indtjente Udbytte kom det hele Samfund til gode, thi saa var det berettiget at nævne Almenvellets Krav som Motiv for en saadan Ekspropriation. Men hvis Staten ikke kan bringes til at etablere et saadant Anlæg, kan jeg ogsaa finde mig i, at det mindre Samfund, de omliggende Kommuner, tager Spørgsmaalet op til Løsning. Hvad derfor selve det foreliggende Lovforslag angaar, udtaler jeg min Tilfredshed med de i § 1 under Punkterne o) og p) foreslaaede Bestemmelser, som handler om, hvad der skal ske ved Koncessionstidens Udløb, og om Statens Adgang til at overtage Anlægene efter faste Lovregler, naar ikke længere mindst Halvdelen af den i Koncessionshavernes Anlæg anbragte Kapital ejes af Kommuner.

Jeg kan give Tilsagn om velvillig Medvirken i al Almindelighed fra mit Partis Side til en forsvarlig Løsning af Spørgsmaalet om Udnyttelsen af Gudenaens Vandkraft, men der er dog adskillige Enkeltheder, jeg maa have Lov at udtale nogen Kritik af. Jeg forudskikker den Bemærkning, at da jeg ikke er fagkyndig paa dette Omraade, vil jeg muligvis komme til at fremsætte enkelte Urigtigheder, men de Udtalelser, jeg vil fremsætte, hviler paa fagkyndige Mænds Erklæringer til mig, saa jeg er tilbøjelig til at tro, at de i det store og hele skal holde Stik.

Lad mig da begynde med at sige, at jeg vilde have sat Pris paa, at de omliggende By- og Amtskommuner, der jo alle er mere eller mindre interesserede i Sagen, var blevet taget med paa Raad, inden den blev forelagt her, saa at de havde haft fuldt Kendskab til alle de Forhold, der har været forhandlet om inden Lovforslagets Fremsættelse. Hvis Lovforslaget bliver gennemført i denne Samling, kommer det hele jo noget bag paa dem, ligesom man siger, at Juleaften kom bagpaa Kællingen. Nu gør man det hele færdigt og siger: værsø og spis! Vil I være med, maa I tage Kagen, saaledes som vi har lavet den til. Jeg tror nu, der havde været Mulighed for, at Kagen var blevet nok saa indbydende, hvis alle de interesserede By- og Amtsraad i Forvejen havde haft Lejlighed til at udtale sig lidt om Recepten. Det er ikke altid, det gamle Ord gælder, at mange Kokke fordærver Maden, tværtimod, det hænder jævnlig, at der kommer noget bedre ud af Sagen, hvis flere har

med den at gøre; og det, tror jeg, var blevet Tilfældet her. Dette er for mig ikke blot en Formsag, thi det kan meget vel blive en Realitet af Betydning. Det vilde have været af Værdi at kende alle de interesseredes Mening om Forslaget, om de anser Løsningen for værdifuld nok til at tage den dermed forbundne Risiko.

Om Punkterne e), f) og g) i § 1 vil jeg ogsaa gøre et Par Bemærkninger. Det forekommer mig noget underligt, at alle Udgifterne til de Foranstaltninger, som af Ministeren mulig vil blive krævet til Opretholdelse af Fiskeriet i Gudena, derunder Tilvejebringelse af Opklækningsanstalter af Fiskeyngel, skal paalægges Koncessionshaverne, medens Staten skal have den udelukkende Adgang til Fiskeri paa de Arealer, hvor Vandet af Koncessionshaverne opstemmes for at danne Reguleringsbassin. Dette sidste har jeg i og for sig ikke noget imod, men det forekommer mig at være lovlig stramt at paalægge Koncessionshaverne, som maaske ikke en Gang faar Lov til at fiske saa meget som en Aborre, en Udgift, der for saa vidt kan være ubegrænset, som der ikke nævnes et Ord om Omfanget af de Foranstaltninger, de kan tilpligtes at udføre. Med Hensyn til Sikrings- og Reguleringsforanstaltninger og Aaløbets Oprensning fra Silkeborg til Bjerringbro er det ogsaa et meget omfattende og, hvad Bekostningen angaar, ubestemt Krav, saa omfattende og ubestemt, at det forekommer mig ret voveligt for nogen at paatage sig det, uden at der nævnes et Maksimum for Bekostningen. Jeg ser overhovedet ikke, at man af Koncessionshaverne med Berettigelse kan forlange Oprensning og Regulering udenfor det Omraade, der berøres af Opstemningen. Hvis man vedtager det foreliggende Projekt, kan jeg ikke se, at man kan paalægge Koncessionshaverne Oprensning op til Silkeborg, det har de ikke det mindste med at gøre. Karakteren af Vandløbet deroppe forandres ikke det mindste ved, at man giver denne Koncession, og jeg ser derfor ikke Berettigelsen af dette Krav. Heller ikke ser jeg, at man nedenfor Opstemningen kan have anden Pligt end den at holde det Løb oprenset, som er anlagt af Hensyn til Afløbet, for at der kan opnaas saa meget større Fald ved Turbinerne. I alt Fald finder jeg, at man burde have et nogenlunde rigtigt Skøn over de Udgifter, som er forbundne med Opfyldelsen af disse Krav, men et saadant Skøn vil vel Fiskerinspektøren og Vandbygningsingeniøren kunne meddele det Udvalg, som antagelig